

V Geodetskem vestniku predstavljamo različne stare geodetske instrumente. Gradivo pripravlja mag. Janez Slak, ki je tudi dal pobudo, da bi popisali vse instrumente, ki so se na Slovenskem v javnem in zasebnem sektorju uporabljali pri vzpostavitvi in vzdrževanju zemljiškega katastra. Z njim sodeluje Boštjan Pucelj, ki instrumentarij slikovno dokumentira.

Naj povabimo vse, ki imate doma kakšen geodetski instrument (predvsem iščemo priprave izpred leta 1950), da to sporočite mag. Janezu Slaku (janez.slak1@gov.si), ki ga bo vključili v svojo opisno evidenco.

E. KRAFT&SOHN, DUNAJ, ŠT. 209

Instrument se glede konstrukcije v vseh elementih razlikuje od drugih instrumentov, delno zaradi starosti, delno pa zaradi svojstvenih rešitev tega proizvajalca.

Vertikalni limb, ki je vgraviran le na četrtini polovičnega vertikalnega kroga, je tudi nosilec daljnogleda. Daljnogled in nivelacijska libela se pri vsakem transportu fizično odstranita od preostalega dela instrumenta. Natančnost odčitavanja vertikalnega in horizontalnega kroga je 1 minuta, s pomočjo na vsak krog nameščenega po enega nonija. Osnovna razdelba na limbih je 30 minut. Instrumentu je dodana busola. V daljnogledu z zunanjim fokusiranjem je nameščen trinitni razdaljemer.

Posebnost instrumenta je tudi podnožje, kjer funkcijo horizontiranja prevzema glava stativa. Instrument se pri vzdrževanju zemljiškega katastra na Slovenskem ne pojavlja, je pa bil osnovni geodetski pribor pri trasiranju železniške proge po slovenskem ozemlju.

Arhivski primerek je v zasebni lasti.

